
De Schilderij-Pand der Borze

233

Januari, slechts drie dagen nadat de Momper zijne kunstgewrochten had uitgekapt, braken zij de nieuwe deur der Borze, langs de westzijde, aan stukken, en roofden al wat ze konden, na den pachter en de pandbewakers te hebben mishandeld. ¹

Al deze gewelddaden, waartegen geen recht was te vorderen, verlamden allen kunsthandel, en onze schilders verzonken hoe langer hoe dieper in ellende. Gelukkig schenen die rampen de laatste. Den 8ⁿ November 1576 was de Gentsche Bevrediging gesloten, waarbij alle gezindheden en geloofsbelijdenissen elkaar vrijheid van godsdienst en wederzijdsche bescherming waarborgden tegen de Spanjolen, die nu met alle ander krijgsgespuis uit de Nederlanden zouden verdreven worden. Den 1ⁿ Augustus 1577 werd ook het kasteel van Antwerpen den Spanjaarden ontruikt en aan de Staten overgeleverd. Die gewichtige gebeurtenis werd door Marten de Vos vereeuwigd in acht teekeningen, behelzende de Geschiedenis der overgaaf en slechting van het Kasteel van Antwerpen, die in plaat gebracht en met Fransche en Nederlandsche verzen werden uitgegeven door Peter Baltens.

De vredelievende burgers als Marten de Vos, vonden zich toch al spoedig in hunne hoop teleurgesteld. Ofschoon de algemeen gehate Spanjaard nu van den vaderlandschen bodem was verjaagd, toch keerde de rust en de welvaart niet terug. Tweespalt en godsdienstige onverdraagzaamheid hernamen er de bovenhand. Nu de Hervormers in alle raden en bestieren de zetels hadden beklommen, maakten hunne overdreven geloofsijveraars een ergerlijk misbruik van hunne tijdelijke macht. Onbesuisde predikanten verklaarden andermaal den

¹ *Requestboek der stad Antwerpen, 1569-77, fol. 225 v°.*